

duurzaamplus.nl

zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

ABN AMRO: instrument van overheid om te investeren duurzame samenleving

Door Désirée Crommelin, 04/03/2012

“DÈ STAATSBANK ABN AMRO ZOU ONZE OVERHEID MOETEN INZETTEN ALS INSTRUMENT OM TE INVESTEREN IN VERDUURZAMING VAN NEDERLANDSE SAMENLEVING”, stelt Sander Tideman, medeoprichter Sustainable Enterprises through Action Learning (SEAL) aan Nyenrode Business University en van de Global Leadership Academy (GLA).

ABN AMRO moet groene bonus voor burgers zijn

Zou dat niet de ware bonus zijn voor haar huidige aandeelhouders, de Nederlandse burgers? Dan lossen we direct het dilemma van die bonussen op, die de bank zichzelf toekent. Dat deze staatsbank als ‘normale’, dus commerciële bank, op de markt opereert, noemt Tideman een gemiste kans voor de Nederlandse staat. “Zoiets verzwakt de macht van die overheid. De taak van de door ons gekozen overheid is geld

zo te sturen dat het besteed wordt aan een voor ons land duurzame toekomst. Bankieren is geen taak van de overheid!”

Minister van ELI

Wat als hij, Tideman minister van Economische Zaken zou zijn. Wat zou hij dan doen? “Als eigenaar van ABN AMRO zou ik deze bank de nummer Eén van Europa maken op het gebied van duurzaam investeren. Een bank die alles weet over duurzame energie, langetermijninvesteringen in duurzame infrastructuur zoals dijken, natuurbeheer etc. Dat is nog eens een prachtig innovatief exportartikel!” Dat er geen ministerie van Milieu meer bestaat, is volgens Tideman een slechte zaak. “Milieu onder te brengen bij Economische Zaken bevordert niet de transparantie of de geloofwaardigheid bij het verlenen van subsidies aan innovatieve en duurzame projecten.”

Overheid gebruik je macht! Investeer in onze toekomst, in duurzaamheid. “Duurzaamheid is geen hype of hobby. Duurzaamheid blijft en gaat niet meer weg”, luidt de boodschap van Tideman. Voor hem is het begrip duurzaamheid helemaal niet aan devaluatie onderhevig, zoals sommige milieuactivisten “Integendeel, het veelvuldig gebruik van het begrip getuigt juist van de kracht ervan en laat zien hoe snel deze evolutie gaat. Kijk naar het woord democratie, eeuwenoud en niet meer weg te denken uit ons denken.”

Overheid niet op afstand

Dat de overheid zichzelf buitenspel zet onder de mom van ‘overheid op afstand’, baart Tideman grote zorgen. “Ze hebben nu zoiets van: Wij overheid, doen er niet meer zo toe. We leggen voortaan de zorg voor onze burgers – de kiezer wel te verstaan – in handen van de vrije markt. Alleen daar heerst niet de democratische controle van het stembiljet. Ik vind dat verraad aan de burger.” Tekenend zijn de bezuinigingen door het kabinet-Rutte. “Helemaal fout. Ordinair boekhoudersgedrag. Het is het verleden redden. Geld moet rollen en als overheid heb je de macht dit te sturen hoe en waarheen. Dat is de taak van de overheid, daarvoor draag zij verantwoordelijkheid.” Bezuinigingen, zoals voorgesteld schaden volgens Tideman de burgers direct in hun portemonnee en indirect in hun vertrouwen in gekozen volksvertegenwoordigers. Dat moet je je als overheid aantrekken. Deze verschraling schaadt de concurrentiepositie van ons land op het gebied van innovatie en duurzaamheid. De Nederlandse regering verliest zo haar macht op het internationale speelveld.

“Mensen die tégen zijn moeten vandaag de dag wel een goed verhaal hebben!”

Nieuwe ontwikkelingseconomie

“Er bestaat geen ‘gewone’ economie naast een duurzame economie. Ik daag de ‘gewone’ economie uit haar positie te bepalen, want de economie van de toekomst is uit bittere noodzaak gebaseerd op duurzaamheid.” Tijdens de VN-conferentie Milieu en Ontwikkeling in 1992 in Rio de Janeiro ontdekt Tideman, een jonge bankier Emerging

Markets bij ABN AMRO, de kracht van het begrip duurzaamheid. En dat laat hem niet meer los, want bij duurzaamheid gaat het om een andere soort ontwikkelingseconomie: één die allesomvattend en gelijkwaardigheid nastreeft. “Al langer had ik twijfels over de heersende opvattingen in de financiële sector, dat het bij rijkdom alleen maar om geld draait. Ik zag tijdens mijn reizen voor de bank te veel uitzichtloze armoede, terwijl wij in het Westen in overvloed leefden. Die ongelijkheid en hopeloosheid zijn in deze tijd van globalisering heel ongezonder en heel onverstandig. We zien het nu toch om ons heen al die sociale onrust door werkeloosheid en milieuvervuiling!” Vanaf dat moment verandert Tideman’s drijfveer. Voor hem niet langer nòg meer geld verdienen op weg naar de top. Vanuit dit nieuwe inzicht probeert hij invulling te geven aan de duurzaamheidsgedachte in zijn werk als bankier. Echter dat wordt hem binnen de bank niet in dank afgenomen en hij krijgt te horen dat die ‘zweverigheid’ niet past in het bedrijfsbelang. “Dat is natuurlijk onzin en getuigt van kortetermijndenken binnen de bankwereld.”

Duurzaam kapitalisme

Wanneer je naar Tideman luistert, is er weinig zweverigheid in zijn betoog te bespeuren. Hoewel hij leiderschap niet ambieert, merkt hij nu hij zich publiekelijk uitspreekt over de transitie naar een duurzame samenleving, dat die rol hem wel toevalt. Duurzaamheid is voor hem geen academische discussie vanonder een glazen kaasstolp. Voor of tegen duurzaamheid zijn is volstrekt zinloos. In zijn zoektocht naar Wat is duurzame economie en hoe geef je die vorm? vertelt hij lachend blijkt dat het duurzaam kapitalisme nog niet is uitgevonden. Hij beschrijft hoe frustrerend het is steeds tegen de grenzen van het heersende systeem aanlopen. Het gaat bij hem om de hernieuwing van het systeem, dat in de huidige vorm uitgewerkt is en niet langer past in deze tijd. Die transitie kan niet zonder betrokkenen als de overheid, banken en zelfs zonder bijvoorbeeld een Shell, uit te sluiten. Hun macht en expertise hebben we in deze transitie nodig.

“Voor de duidelijkheid, dat betekent niet dat ik de bezuinigingen van de overheid, noch het naar-binnen-gekeerde gedrag van de banken of wat Shell aanricht in Nigeria onderschrijf.”

Wat maakt iemand een duurzaam leider? valt onmiddellijk de naam van Paul Polman, CEO van Unilever. “Bij Polman gaat het over een innerlijke overtuiging, dat het anders moet. Dat het duurzaam moet willen we in de breedste zin van het woord overleven. Zijn beleid getuigt van visie, moed en vertrouwen dat samen te kunnen doen.

Zinvol leiderschap

Voor zijn promotieonderzoek aan Nyenrode naar ‘Duurzaam leiderschap in de financiële sector’ d ikt het alsof hij daar nu een andere planeet betreedt, bekent hij. “Dat gesloten systeem van die wereld is verslavend en verblindend en die blindheid wordt alleen maar steviger door de economische crisis. Van buitenaf zie ik het bos met verschillende soorten bomen vol kansen en mogelijkheden, terwijl van binnenuit de mensen die er werken, maar één of twee bomen zien en daar hebben zij dan hun hele

hebben en houden aan vastgebonden.” Dit verkrampde boekhoudersgedrag van goed op de winkel passen, noemt Tideman typerend voor functionarissen binnen het heersende systeem van de banken, overheden en andere grote instellingen en bedrijven. “Niemand durft te bewegen. Zoals vele anderen zien deze functionarissen natuurlijk ook dat het systeem water maakt en dat dat niet meer te stoppen is.”

www.sandertideman.com

Désirée Crommelin
©2012 duurzaamplus.nl